

Sermo

diuine fruitionis gloriā tanto ei ampli⁹ pre-
ceteris cōmunicans. quanto ipse deus in via
peregrinationis pre ceteris ardentius ada-
mauit. **I**ustificauit autē deus ipsū tripli-
citer cumulans super eū premiū substantia-
le. accidentale ⁊ generale. Primo dico glori-
ficauit eum deus tanto abundantius cōmu-
nicans ei premiū substantiale qd est diuine
visionis fruitio in q̄ tota merces sanctorum
psistit. quanto ipse deum ardentius dilexit i
via. Cum enī scdm doctores premiū respō-
det merito. et totius meriti radix sit caritas.
tanto pre ceteris dedit ei deus d̄ premio sub-
stantiali. quāto in via ad eum ardentiozem
habuit caritatē. Premiū enī essenziale qz
psistit in perfecta coniunctione anime ad d̄m
tanto proxim⁹ iunct⁹ est d̄o in patria. qn̄
ro per caritatem ipse coniunxit se deo in via.
Quod autē pater d̄nicus ardentē ad deū ha-
buerit caritatem ex hoc patet. q̄ tam subli-
mem vitā ⁊ tam preclaram ordinē institu-
it. et institutū transfigurando in se opere ad-
impleuit. di. enī **Beñ.** **D**opa super eroga-
tionis ⁊ psiliorum que pre ceteris ardua sūt
⁊ difficilia iudicia sunt maxime caritatis. on-
de cum premiū remuneratur fm caritatē habi-
tam in via. hinc est q̄ cum diuersi diuersi-
mode diligant diuersas etiam recipiant p̄-
mianōs. licet vn⁹ d̄nari⁹ q̄ ē vita etna ⁊ vi-
sio dei omnibus exhibeat. et hoc est q̄ ve-
ritas di. iobā. xiiij. In domo patris mei mā-
siones multe sunt. **Q**d exponēs **Aug⁹.** dicit
In domo patris mei diuersas premiumum
in vna vita eterna signat dignitates. **I**tem
psillator in eodem premio increato qd est
diuina visio. quasi in vno denario omnib⁹
pmuni mansiones multe sunt. i. diuersē p̄-
ncipationes siue fruitiones. quia plus ⁊ mi-
nus fruuntur eadem beatitudine increata. ē
enī ibi in dispari claritate par gaudium ⁊ in
pari gaudio dispar claritas. De hac gloria
viri sancti dicitur **Eccle.** Dedit illi deus tes-
tamentū vite ⁊ sedem glorie sue. qui enī fe-
cerit ⁊ docuerit magnus est in regno celoz
Matth. v. **Q**d quia vtrūq̄ fecit magn⁹ val-
de in gloria est effectus. **T**ecundo glorifica-
uit deus sanctū suum in premio accidentali
quod est aureola. qd nō est aliud nisi decor

quidā proueniens ex ope precellenti ⁊ primi
legiato. quod ē predicatio virginitas ⁊ mar-
tirij. que sicut pre omnib⁹ alijs operibus qn̄
dā hnt excellētiā ⁊ difficultatē sic ec̄ p̄ alijs
fmūeratur p̄ aureolā qd ē diminiutiū ab au-
rea quod est premiū essenziale ⁊ qz sanctus
d̄nicus egregius exiit predicator facies qd
docuit. **I**deo clarificauit eū d̄us hoc ornatu
qd aureola nominatur. De his duobus pre-
mijs. scz aurea ⁊ aureola potest accipi. illud
Dan. xij. Qui docui fuerint fulgebunt qua-
si splendor firmamēti quantū ad premium
substantiale qd est aurea. ⁊ qui ad iusticiaz
erudiunt multos quasi stelle inperpetuas
eternitates ⁊ hoc quantū ad aureolam. **T**er-
cio glorificauit deus sanctū suum super p̄di-
ctas glorias premio generali donbo anime
que sunt tres. scz cognitio. dilectio. adhesio.
et glorificabit ad huc post iudiciū generale
quaroz donbo ipm corpus. que sunt clari-
tas. impassibilitas. subtilitas ⁊ agilitas. de
his trib⁹ glorificationib⁹ potest sumi. illud
apli. i. **Corinth. xv.** **A**lia est claritas solis. a-
lia lune. alia stellarum. deo hoc totū opante

CLXII. De sancto Laurentio.

Disperfit dedit
pauperib⁹ ps. **R. D**ic
berñ. **T**errena omnia fruando ammittim⁹.
largiēdo fruamus. p̄monitiūq̄ nostrū vete-
rum perditur. sed manet erogatiū. **Q**d cōsi-
derans beatus Laurentius tanq̄ prudens
mercator cinnia que habuit ad dei gloriam
largiter erogauit. sciens pro singulis se pl⁹
q̄ centuplum accepturū. **I**n vbi⁹ p̄positis
duas particulas intelligimus. scz Laurentij
largam distributiōem. scdo largiozem dei re-
munerationē. **P**rimū ibi. disper. de. paupe.
scdm ibi. **I**usticia eius manet in seculum se-
culi. **S**ecundus autē sancti largi dispersio patz
in quinqz **D**isperfit enim pauperib⁹ elemo-
sinam per omnium rerum suozum erogati-
onem. corpus dedit tortozibus per ignis ad-
ustionem. cecis luminis gratiam per crucis
signationem. passioni patientiam. per byla-
rem exhibitionē. deo animā per summā di-
lectionem. **D**isperfit autē singula hec in sum-
mo. **S**ummum enim in elemosinarū ero-

gatione est omnia erogare et nihil ex omnibus
 seruare. summum autem corporis exercitium est
 corpus cremare. ignis enim adustio corporis
 granissime affligit quod agit in corpus. Sum-
 mum etiam beneficium primis exhibuit in eo
 quod nobilitate sensuum visumque per donum lumi-
 nis reparauit. summum etiam passioni exhibere
 dum est gaudens et tranquilla patientia pro-
 pter deum. deum etiam non mediocriter dilexit. quod in
 eo luce clarius cognoscitur. quod tam gaudens
 omnia sufferebat. nec dubium qui summa pre-
 mia suscepit. qui ut predictum est summa me-
 rita hic premisit. hec de sancto laurentio bre-
 uiter tacta sufficiant. Nunc si delectent eius
 premia non pigeat nos eius meritis conformari.
 quia ut ait Gregorius. Ad magna premia non
 peruenitur nisi per magnos labores. cui pro-
 nat Bernardus. Satis delicatus miles est. qui si-
 ne victoria vult coronam et sine labore premium
 requirit. Si ergo cum beato Laurentio cupi-
 mus premiari eius meritis conformemur.
 Primo et ante omnia de reali substantia lar-
 gas elemosinas pauperibus erogantes. Ut au-
 tem in prospectu dei grata sit nostra elemosi-
 na et accepta triplici debet amminiculo deco-
 rari. Debet enim esse iusta in acquisitione. lar-
 ga in distributione. affectuosa in cordis passio-
 ne. Primo dico debet esse iusta in acqui-
 sitione. qui enim ut Ecclesiastes dicit. offert sacrificium
 de suba pauperum. sic est ac si victimet filium in
 prospectu patris. hinc prouer. Honora diem
 de tua suba et non aliena. lxx. iij. De tua sub-
 stantia fac elemosinam. Item ysa. Frange esuri-
 enti panem tuum. Secundo elemosina debet fieri
 larga erogatione ut secundum facultatem quam posside-
 mus elemosinam mensuremus. ita ut tantum
 demus. ut ex elemosina data aliquid penuriam
 patiamur. ut de elemosina qua pauperem re-
 scimus nos aliqualem indigentiam suffera-
 mus. hinc Gregorius. Tunc bona elemosinam ero-
 gamus. cum ex hoc quod pauperi damus nos
 defectum habeamus. hinc lxx. iij. Si milium
 tibi fuerit abundanter tribue. Si vero exiguum
 tibi fuerit etiam exiguum libenter imparti-
 ti stude. Tertio elemosina debet exhiberi cum
 cordis passione. Gratiores est enim cordis con-
 passio quam quilibet manus dario dicitur. Gregorius
 80. In ipso misericordie opere apud eternum iudicem

deum. plus solet animus pensari quam factum. Ad
 quam nobis excitandam non consideretur pauper
 exterior. sed deus qui petit interior. Ipse enim
 dicit Math. v. Quod vni ex minimis meis fe-
 cistis mihi fecistis. Non ergo buccella panis
 debet deo negari a quo regnum celorum petimus
 nobis dari. qui ergo non potest cum sancto lau-
 rentio omnia pauperibus erogare. saltem non ne-
 gligat que possidet communicare. di. enim Ful-
 gentius. Qui tantam virtutem accepit a domino
 ut omnia que in mundo sunt celestis regni amo-
 re preternat que habet vendat. et egenis expen-
 dat qui vero tante virtutis nondum est. cum
 operetur in eo bona voluntas quantum supererat
 facultas. perfectus possideat primum locum im-
 perfectus saltem perueniat ad secundum sicut iste ta-
 lis qui ad dexteram iudicandus assistat. I
 Secundo demus cum beato Laurentio corpus
 tortoribus. qui nostris temporibus ecclesia in pace
 quiescente. non vbiq; habet. tamen ut ait Gregorius.
 Martires esse possumus etiam si nullo percu-
 rentium ferro trucidemur. et iterum. Par nra
 habet martirium suum. quia et si carnis colla fer-
 ro non subdimus. spirituali tamen gladio car-
 nalia desideria trucidamus. Sunt ergo tria
 corporis exercitia que nostris temporibus pro mar-
 tiritate reputantur per que sanguinem nostrum et si
 non fundimus. tamen presumimus ac si gladio
 effundatur que nobis Ecclesiastes. xxiiij. sub me-
 thaphora describitur. vbi dicitur. Libaria
 et virga et onus asino. sic panis et disciplina
 et opus suo. Per hec tria scilicet panem. discipli-
 nam et opus. tria intelliguntur. per que martiri-
 um recompensatur. Sunt autem ista. scilicet necessa-
 riorum restrictio difficultatis operatio et vicioz ca-
 stigatio. Nam per panem necessitatis restrictio. per o-
 perationem difficultatis operatio. per disciplinam vicioz ca-
 stigatio accipimus propter. Nec enim
 tria martirium recompensant. quod per ipsa corpus
 attenuatur maceratur usque ad summationem
 sanguinis quem martires gladio effuderunt.
 Primo ergo corpori nostro omnem superfluitatem
 denegemus sola ei necessaria ministrantes.
 Quod faciebat ipse. Venit solari anima
 mea et apostolus. Vicitum et vestitum habentes bis con-
 tenti sumus. hinc bernardus. Sunt qui in carne
 sua amant terrenas solaciumculas. siue in
 bono siue in signo siue in facto et si hoc inter-

punt aliquando. nō penitus tamē rumpūt. inde est q̄ raro affectiones suas in deū dirigunt et eorū deuotio continua non est. sed horaria. et vt verius dicā momēanea. Impleri autē dei uisitatioibz aīa nō poterit q̄ bis distractionibz subiacet. p̄pter qd̄ iterū di. bern. De p̄dimētis obsecro vt p̄mestibiles sint cibi. nō etiā delectabiles vel etiā p̄cupiscibiles. Sed ovt cor nēm a p̄cupiscibilibz sit abstractū nos exerceamus in difficultū et arduorū opatione. dura et aspera et q̄ maxie obfistunt et repugnāt nobis uiriliter aggredietes nec p̄mittamus nos vincere q̄ resistunt. qz si semel uicti fuerimus d̄ cetero erimus pusilla nimiores. hinc d̄ Judicū. Magnanimorū reperta est p̄tentio. Nam magnanimes necesse est esse eos qui uiriliter uincunt omnia que obfistunt. Itē noe. Reuertere ad seruiturē q̄i per p̄tentōez. Qd̄ d̄ns monere uoluit cū dicebat. **Mat.** Contendite intrare per angustā portā uocās bona opa angustā portā. que per delicias n̄as fecimus nobis arca. vñ ad hanc bellicosam p̄tentionē hortatur nos apls. hebre. xij. di. Curram⁹ ad p̄positū nobis certamē. aspiciētes in auctore fidei. q̄ p̄posito sibi gaudio sustinuit crucē p̄fusione p̄tēpta. nōdū em̄ vsqz ad sanguinē testinstitis. **H**ec autē duritia siue difficultas ex duplici causa cedit et molestat. s. ex fructus p̄sideratione et laboris assuefactione. de p̄rio di. apls iij. **Corinth** Id qd̄ momēaneū est et leue tribulationis supra modum in sublimitatem pondus glie opatur in nobis. de secūdo di. bern. **P**rimū aliquid importabile uidet. p̄cessu t̄pis si assuescas si adeo graue erit. paulopost leue senties. paulopost etiā delectabit. **Q** **T**ercio predicis duobz exercitijs superaddamus castigatōez. vt si corpus nostrū delictis assuetū d̄ predicis duobz exercitijs aliquid surripiat. hęc tertia castigatio refartiat. castigās et emēdans qd̄ in prioribz neglectum est. Quonies ergo corpus necessarijs nō p̄tentū superflua sumpsit vel opus dimiserit. calcariibus urgearur et durissime puniatur. iuxta illud **Eccle. xij.** Seruo pessio latera sanguinare. hinc **Bern.** Si qd̄ aliqñ intermissum fuerit. si quid imperfectum suo loco. suo mō. suo t̄pe nō transeat impunitū

vel etiā i irrecōpensatum. **Q** si quis dixerit illud. p̄uer. **Uires** nō superuēt. **R**idetur qz ibidem subiungitur. **Q**ui inspector est corū dis ip̄e intelligit. et obseruatore anime tue nihil fallit. qz vt ait **Bern.** Jam uix est alius quis qui in his que ad deū sunt experiri uelit quid possit. et qd̄ promptissime potest qñ cunqz fm carnē vel seculum siue timor im̄pulerit vel cupiditas traxerit. in tuo seruitio iudicat se nō posse. sed si fallimus homines inscios nō nos permittas d̄ne. vt q̄i uolētes fallere te fallamus nos inenēpos. non laboramus qz nō possumus vel nos nō posse credimus. vel p̄uetudine ocij vel delinartū n̄az nos nō posse efficimus. **I**n his t̄bz. s. p̄ delectabilū restrictionē per difficultū opatōez et per te neglectis castigatōez corporis martiriū sufficienter recōpensamus. **T**ercio cum beato laurētio demus proximis lumis gratiā. vt qui in predictis exercitijs soli deo intērius uiximus. nunc per bona exempla exterioris proximis luceamus. qd̄ monere studuit d̄ns **Mat. v. di.** **L**uceat lux v̄ra coram hominibz vt uidentes bona opa v̄ra glorificēt deū v̄z qui in celis est. nō vt nos laudemur sed vt deus glorificetur. **N**am ne nos laudēmur. iubemur opa nostra occultare. vt autē deus glorificetur iubemur ea manifestare. hinc di. **Gre.** Sic nēm opus sit in publico. quatenus intentio maneat in occulto. vt te bono ope nostro proximis p̄beamus exēplū et tñ per intentionē q̄ soli dō placere cupim⁹ semper optemus secretū. **H**oc autē lumē boni exempli proximis uis est tripl̄citer exhibendum vt ait **Bern.** scz habim⁹ actione et f̄mone. **H**abitu ne sit notabilis. actione ne sit reprehensibilis. et f̄mone ne sit p̄emptibilis. **D**e p̄rio di. **Aug.** **H**abit⁹ noster mores honestos perhibeat. disciplinaz redoleat. maturitatē ostendat nō vt hominibus placeamus. sed ne ei scandalum p̄beamus. de sc̄do di. **Gre.** **E**xpediūt actōes nostras caute et prouide disponamus. de t̄rcio **Aug.** **S**ermo noster nō sit inanis. sed aut suadeat. aut moneat. aut p̄soleretur. aut edificet. vel qz minimū est nō scandalifet. hoc lumen boni exempli multo nobilius est et proximis uilius. qm̄ si nō scandalifet. **Doct.**

per signum crucis cecos illuminarem. qz
 primū lumē sanctum facit hominē sed non
 istud. nam sicut veritas ait. math. dicent in
 iudicio. Domine in nomine tuo pphetaui
 mus et signa multa fecim⁹. Quibus dicit do-
 minus. Amē dico vobis nescio vos. Disce
 dite a me operari iniquitatis. Verū qz pau-
 ci in his que dicta sunt deo exhibent totum
 posse. Ideo deus salutem nostram sicut su-
 plet qz minus facimus tribulationes imit-
 tendo. quas si virtuose sufferimus adhuc e-
 rimus gloriosi. Quarto ergo cū brō Laure-
 ntio passioni demus patientiaz. Ita vt quic-
 quid tribulationis turbatōis. flagellatōis
 a deo vel hominibus occurrerit nō solum pati-
 enter. sed gaudenter. ppter dñm sufferamus
 nec contra deum murmurātes. nec malum
 hominibus p malo procurantes. sed dicam⁹
 cū Iudith. nō vltiscamur nos p his qz pati-
 mur. sed reputātes peccatis nostris. hęc ipsa
 minora esse supplicia flagellam dñi qz serui
 qui corripimur ad emendationē. nō ad p-
 ditionē nostrā enuisse credamus. Sūt autē
 tres cause. ppter qz nō solum tribulationes
 sunt patienter sufferende. sed summo deside-
 rio affectade. scz dei pñtia. liberatōis gratia
 pmeritorum gloria. que tria tanguntur succi-
 de in vno versiculo cum dicitur. Cum ipso
 sum in tribulatione. ecce primū. eripiā eum
 ecce scdm. et glorificabo eū. ecce terciū. Pei-
 mo nihil melius. scdo nihil iocundius. ter-
 cio nihil vtilius. **Q**uinto et vltio
 demus deo cū beato laurentio animā per sū-
 mā dilectionē. deū vt dignū est summa di-
 lectione diligētes. Summū autē adiicimus
 ad dñam infinite et mediocris dilectionis.
 Summā autē dilectionē illam dicim⁹. que
 per tres dñas ab alijs dilectionibus inferiori-
 bus separatur. illam vitz qz pugnat insupabi-
 liter. gustat insatiabiliter. hęc inseparabili-
 ter. Primo ergo dico illam dilectionē me-
 rito dicimus summā qz pugnat insupabili-
 ter. nulli vnqz cedens qnrumcunqz tumultu
 anti aduersitati. in qua stetit apls. cū omni-
 bus aduersitatibus enūeratis subiunxit. Et
 in his omnibus supamus ppter eū qui dile-
 xit nos. In illa em vita pñitur et mors de-
 sideratur. de qua di. Bern. Ex illa dilectōe

eruit illa fidelium intrepida pstantia cordis
 qz supplicia pñentes et mortē calcātes. gau-
 dentes per medias mortis fauces ad patriā
 festinabant. Secdo illa dilectio gustat insati-
 abilitate. Ipa em dilectio ministrat ante il-
 lum cibum qui de se di. Qui edunt me ad-
 huc esurunt. quo gustato morimur omnibus
 qz sunt mōi. Ista em dilectio (vt ait Bern)
 forti quadam violētia nō assensu gra-
 dibus. sed inopinatis raptibus vel expressius
 rapit animā ad sublimia celestium secretorum.
 vbi sorbillatur et gustatur diuinū bonum.
 Tercio ista dilectio dicitur ideo summa qz hęc
 inseparabiliter. nihil vnqz admittēs per qd se
 parari possit a caritate dei. In qz stetit apls
 cum dicebat. Tertio sum qz neqz mors et. vt
 qz nō potuerit nos separe a caritate qz est in
 xpo iesu. Unde ista dilectio ideo inseparabi-
 liter hęc dicitur qz in vita permanet in sanctifi-
 catōem. in transitu in viaticū et defensionē
 in iudicio in redemptōe siue defensionē. in
 pāsa in eternā sanctificatōe. hoc totū operā-
 te in nobis et.

LXIII. De eodem.

Laurentius bonū

opus operans est. verba sunt eccie beati lau-
 rentii gliam pconizantis. **P**ro di. bern
 Cū sponsa qz est eccia dicitur in scripturis diui-
 nis vel alterat vel alinat. fortior est illa pposi-
 tio qz positio prima verborū. Si em cuiuslibet
 sancti dicitur in sacra scripta posita vt pte
 ysa. Jere. pauli vt iobā. autērica accipiuntur
 cur nō magis dicitur eccie ex illis omnibus tanqz
 ex mēbris pgregata dicitur tanqz autērica reci-
 pentur. In dicitur qz ppositis scā eccia qz ē spō-
 sa xpi sanctū laurentiū pmedat ab opibus su-
 is bonis. Que autē et qz liter eius opa bona fu-
 erunt i fōmone apparuit pcedēti. Nā ex bonis
 eius opibus bonā gliam et imarcescibile ē ad-
 eptus. Que si ppter adeptā e⁹ gliam et bona
 opa volumus honozare. studeam⁹ quōd ipm
 in bonis suis opibus imitem. vt si cupim⁹ ei⁹
 honozē nō refugiam⁹ labore. Ad hoc em oim
 fidelium xpianoz dicitur esse intētio ordinata fina-
 liter vt in bonis opibus sanctos quoz vita ad
 hoc nobis pponit imitem. vt sic ipi deū dicit
 Gen. i. dicit. Vidit ds cūcta qz fecerat et erant